הרב יהודה קלמן מארלאוו ז"ל

בד"צ דק"ק שכונת קראון הייטס Beth Din of Crown Heights

Beth Din Address: 788 Eastern Parkway • Room 210 • Brooklyn, NY 11213

Mailing Address: 390-A Kingston Avenue • Brooklyn, NY 11225

Tel. (718) 604.8000 • Fax. (718) 221.0103

הרב אברהם אזדאבא שליט"א הרב יוסף א. הלוי העלער שליט"א הרב אהרן יעקב שווי שליט"א הרב יצחק רייטפארט שליט"א - דיין הרב שלמה יהודה הלוי סגל שליט"א - דייז

בס"ד. תחלת חודש תשרי תשע"ג

תזכורת לראש השנה ועשרת ימי תשובה תשע"ד

לקנות ולסדר בימים שלפני ראש השנה

- 1. מחזורים: עבור כל בני המשפחה.
 - .2 דבש (עבור כל החודש תשרי).
- .3. תפוחים מתוקים (ללילה הראשון של החג).
 - .4 רמון (ללילה הראשון של החג).
- .5. ראש איל או כבש או דג (ללילה הראשון של החג).
 - .6. גזר (מעהרן ללילה הראשון של החג).
 - .7. פרי חדש (ללילה השני של החג).
- 1. "נר ארוך" הדולק לכה"פ 26 שעה (ועדיף 48 שעה) עבור אלה שאין להם גז דולק במשך החג. ולמי שישנו גז דולק וגם משרתת בבית, גם כדאי שידליקו נר זה, כי הרבה פעמים קורה שהמשרתת מכבה את הגז... הנרות צריך עבור ד' פעמים: ר"ה (ג' ימים), יום כיפור, וימים הראשונים ואחרונים של סוכות. ולהעיר שהן בראש השנה והן בסוכות ישנו יום השבת הצמוד להם והנר צריך להספיק עד כניסת השבת (שיוכלו להדליק ממנו נרות שבת קודש).
- 2. 2-3 יארצייט ליכט: עבור אלה שמדליקים "א תשובה ליכט" לשבת שובה ו"לעבעדיקע ליכט" ליום כיפור, [ואם צריכים "נר נשמה"].
- 3. פמוטים: לוודא שישנם מספיק פמוטים עבור הדלקת הנרות של שלשה לילות.
- 4. חלות עגולות: הרבה נוהגים לעשות חלות עגולות לראש השנה.

- .5. קיטל: לוודא שלבעל יש קיטל ליו"כ.
- .6. ד' מינים: לוודא שהבעל סידר את קניית הד' מינים לסוכות.
- 7. סיפוק צרכיהם של עניים: לתת צדקה בהרחבה עבור צרכי החג (ע"ד מעות חיטים דפסח).

מכ״ה אלול עד ראש השנה

הרבי הריי"ץ סיפר שחסידים הראשונים היו לומדים בכ"ה אלול פרשת בראשית עד "יום אחד"; כ"ו אלול - "יום שני" וכו'. (להו"ש חט"ז ע' 488).

ערב ראש השנה – יום ההולדת של אדמו"ר הצמח צדק

1. שחרית

- כשהבעל הולך לביהכ"נ בבוקר, לקחת בחשבון שהסליחות הם יותר ארוכים מהרגיל, והתרת נדרים לוקח עוד לכה"פ חצי שעה.
 - . אחרי סליחות אין אומרים תחנון ואין תוקעים בשופר.

2. פ"נ

• לשלוח פ"נ לרבי. [אלה הנמצאים בקירוב מקום נוסעים לאוהל].

3. קניות והכנת המאכלים

- לוודא שקנו והכינו את כל מה שכתוב לעיל לקנות ולהכין בשבוע שלפני ראש השנה.
 - הרבה נוהגים לעשות חלות עגולות לראש השנה.
- אין מבשלים את הדגים בחומץ (שו"ע הרב, המנהג לא להשתמש בחומץ בכלל).
 - אין אוכלים אגוזים ולוזים (בר"ה).

4. עירוב תבשילין

לזכור לעשות עירוב תבשילין!!!!! דהיינו: לוקחים מצה או חלה שלימה ודבר מבושל כמו חתיכת דג או בשר מבושל שיש בו כזית, ונותנים לאחד (אחרי בר מצוה) שלא מבני הבית, שיזכה את העירוב, ואומרים את הנוסח הכתוב בסידור.

את העירוב מצניעים עד יום השבת שאז אוכלים אותו (וכדלהלן). נא לזכור: העירוב תבשילין הוא לא רק עבור הבישול מיו"ט לשבת אלא גם עבור הדלקת נרות מיו"ט לשבת. ולכן, אלה שלא אוכלים בבית ולא מבשלים מיום טוב לשבת (אבל מדליקים נרות שבת בבית) מ"מ יעשו עירוב תבשילין עבור הדלקת הנרות של שבת ושישימו לכה"פ מים חמים לבשל בעש"ק עבור הש"ק על הפלאטה וכיו"ב. ואם אינם מבשלים כלום, יש להניח העירוב תבשילין בלי ברכה.

5. הידור

• מקבלים על עצמם הידור נוסף.

6. תקיעת שופר

• לסדר איפה ומתי האשה והילדים ישמעו תקיעת שופר.

7. שעון שבת

• לוודא שהשעון-שבת הוא מתאים לג' ימים - ב' ימי החג ושבת.

ערב הראשון של ראש השנה:

תפלת המנחה

נוסח תפלת המנחה הוא כרגיל. היות והיא התפלה האחרונה דשנה העברה עושים בה חשבון הנפש.

לפני כניסת החג

- אם ישנו צורך להכין ולכוון את הגז עבור הבישול.
- להדליק ה"נר הארוך" (למי שאין לו גז דולק) שיספיק עבור ב' הימים (עד אחרי הדלקת נרות שבת קודש בסןף יום ב' דר"ה) ולהניחו במקום משומר.

הדלקת הנרות

- הזמן הנכון להדלקת נרות הוא 18 דקות לפני השקיעה (בנ.י. 7:06).
 אם איחרה יכולה להדליק אחרי זה) מאש דולקת.
- לפני הדלקת הנרות ⁻ נותנים צדקה יותר מהרגיל, דהיינו עבור <u>ג'</u> ימים (ב' ימי ר"ה ושבת שובה).
 - מברכים ב' ברכות: 1. יום הזכרון ו2. שהחיינו.
- [גבר המדליק נרות יו"ט, לא יברך עכשיו שהחיינו אלא יברך בשעת הקידוש].

•

• אלה שאוכלות אצל אחרים ־ לא לשכוח להדליק נרות יו"ט.

אמירת תהילים

- משעה לפני מנחה ובמשך השני ימים לנצל כל זמן פנוי לאמירת תהילים.
 - אלה שמעשנים בראש השנה נמנעים מזה.

תפלת ערבית

- אומרים קצת תהילים לפני תפלת ערבית.
- מתחילים משיר המעלות. תפלת העמידה היא הנוסח של ר"ה כנדפס במחזורים [שבה מוסיפים: זכרנו לחיים, מי כמוך, המלך הקדוש, וכתוב, ובספר חיים, עושה השלום].

[שכח זכרנו, מי כמוך, וכתוב, ובספר - אם נזכר בתוך אותה הברכה לפני שסיימה, אומר במקום שנזכר, אבל לאחר שאמר "ה'" שבחתימה - אינו חוזר.

- 1. אמר: "...וקדושים בכל יום יהללוך סלה ברוך אתה ה' המלך הקדוש" ושכח לומר "לדור ודור וכו'", אינו חוזר אלא ממשיך "אתה בחרתנו".
- 2. אמר (או מסופק אם אמר): הא-ל הקדוש ונזכר תוך כדי דיבור אומר מיד המלך הקדוש.
- 3. אמר (או מסופק אם אמר): הא-ל הקדוש ונזכר אחר תוך כדי דיבור או כבר התחיל אתה בחרתנו, חוזר לראש התפלה.
- 4. אמר: רק "הא-ל" ועדיין לא אמר "הקדוש" אפילו עבר כדי דיבור יכול לומר המלך הקדוש ואין צריך לחזור.
- 5. אם מסופק אם אמר המלך הקדוש אבל אמר את כל הנוסח מ"לדור ודור כו' ובכן תן פחדך כו'", לכאו' אי"צ לחזור].
- אחרי תפילת ערבית אומרים: לשנה טובה תכתב ותחתם.
 [לנקבה: לשנה טובה תכתבי ותחתמי].

קידוש וסעודה

- אלה שאוכלות אצל אחרים לא לשכוח להדליק נרות יו"ט. לא להתחיל את הסעודה עד אחרי שכל הנשים הדליקו את הנרות.
- לשים את הרמון על השולחן לפני קידוש [ואם צריך־יכוון עליו

- כשאומר ברכת "שהחיינו" של קידוש].
- את ה"המוציא" טובלין בדבש. שמים גם מלח על השולחן [יש אומרים שהרבי טובל את ה"המוציא" בדבש ואחרי זה לוקח פרוסה נוספת וטובלה במלח].
- אחר אכילת ה"המוציא" כשיעור, טובלים חתיכת התפוח בדבש ומברכים העץ) ומכוונים שזה לא פוטר הקינוח (dessert) ואומרים ה"יהי רצון וכו" ואח"כ אוכלים התפוח (וכ"ק אדמור הי' משאיר חלק מהתפוח להקינוח והי' מכווין לפטור ברכת העץ על הקינוח).
- אחרי זה אוכלים הרמון. במשך הסעודה ⁻ אוכלים הראש והמעהרן (גזר).
- בברכת המזון מוסיפים: 1. יעלה ויבא. 2. הרחמן של יו"ט. 3. הרחמן של ר"ה.
 - שכח "יעלה ויבא" בברכת המזון:
- 1. אם עדיין לא התחיל ברכת הטוב והמטיב, אומר "ברוך...אשר נתן ימים טובים...את יום הזכרון" כנדפס בסידור.
- 1. אם אמר "ברוך" של ברכת הטוב והמטיב, <u>חוזר</u> לראש ברכת המזון.

יום הראשון של ראש השנה

זמן ק"ש לשניי ימים ראשונים דר"ה וש"ת 9:38.

- הבריאים ביותר לא אוכלים לפני התקיעות (ולכאו' זה <u>לא</u> כולל נשים, ובפרט שהרבה פעמים הן צריכות לחכות עד אחרי התפלה לשמוע התקיעות).
 - אחרי תפלת שחרית וקריאת התורה תוקעים בשופר.
 - בסוף תפילת מוסף ־ ברכת כהנים.
- כשתוקעין עבור אשה (או עבור מישהו שלא שמע התקיעות אבל יכול לברך), והתוקע כבר יצא ידי תקיעות, תברך האשה (או השומע).

קידוש וסעודה

- הנוסח של הקידוש הוא: תקעו וגו'.
 - טובלים את ה"המוציא" כאתמול.
- בברכת המזון מוסיפים: 1. יעלה ויבא. 2. הרחמן של יו"ט. 3. הרחמן של ר"ה.
 - שכח "יעלה ויבא" בברכת המזון:
- אם עדיין לא התחיל ברכת הטוב והמטיב, אומר "ברוך...אשר נתן ימים טובים...את יום הזכרון".
- 1. אם אמר "ברוך" של ברכת הטוב והמטיב <u>אינו חוזר</u> לראש ברכת המזון.

במשך היום

- הולכים לזכות יהודים ב"מבצע שופר".
- אסור להכין מיום ראשון של החג ליום השני ולא לשבת (וצריכים לחכות עד אחרי צאת הכוכבים).

תפלת המנחה

הסדר הוא: קרבנות, ארי ובא לציון, תפלת ראש השנה, לדוד ה' אורי, עלינו.

תשליך

אחר תפלת מנחה ולפני השקיעה הולכים לתשליך.

לילה השני של ראש השנה

- מותר להתחיל ההכנות לסעודה אחרי שעה 8:04 בנ.י..
 - תפלת ערבית כמו אתמול.

הדלקת הנרות

- ישנן המדליקות הנרות אחרי הזמן דלעיל (8:05 בנ.י.) וישנן המדליקות לפני קידוש.
- שמים את הפרי חדש על השולחן לפני הדלקת הנרות (או לובשת בגד חדש), ולכוון בברכת שהחיינו גם על הפרי. אם אין פרי חדש מ"מ אומרים שהחיינו.
 - ההדלקה היא מאש הדולקת.
 - מברכים ב' הברכות כאתמול.
- אלה שאוכלות אצל אחרים לא לשכוח להדליק נרות יו"ט. לא להתחיל את הסעודה עד אחרי שכל הנשים הדליקו את הנרות.

קידוש וסעודה

- שמים את הפרי חדש לפני המקדש, וכשאומר שהחיינו בקידוש מסתכל על הפרי ומכוון גם על הפרי. אם אין פרי חדש מ"מ מברכים שהחיינו.
- מיד אחרי קידוש אוכלים הפרי חדש (ואין אומרים שהחיינו) ואם אכל כזית (וכך נוהגים) אומרים ברכה אחרונה (רק על הפרי ולא על היין). ואח"כ נוטלים ידים וממשיכים הסעודה.
- בברכת המזון מוסיפים: 1. יעלה ויבא. 2. הרחמן של יו"ט. 3. הרחמן של ר"ה.

שכח "יעלה ויבא" בברכת המזון:

- 1. אם עדיין לא התחיל ברכת הטוב והמטיב, אומר "ברוך...אשר נתן ימים טובים...את יום הזכרון".
- 2. אם אמר "ברוך" של ברכת הטוב והמטיב <u>חוזר</u> לראש ברכת .2 המזוו.

להדליק נרות-שבת.

ההתוועדות של מוצאי ראש השנה

בקביעות כזו, עד שנת תשמ"ח, הרבי הי' נוהג להתוועד (ולפעמים אפילו נטל ידים) אחרי תפלת המנחה לפני השקיעה. אמרו לחיים עד לפני השקיעה (ולפעמים הי' פורס מפה ומקדש וממשיכים לומר לחיים עד ברכת המזון). ניגנו את הניגונים של כל הרביים. אמירת שיחות מאמר דא"ח. ברכת המזון. חלוקת כוס של ברכה היתה מתקיימת למחרת (לפעמים אחרי ההתוועדות דש"ק בצהריים ולפעמים אחרי ההתוועדות שנגמרה במוצש"ק).

במכתב לפני ראש השנה תשי"א כותב הרבי: סיפר כ"ק מו"ח אדמו"ר: כ"ק אאמו"ר הרה"ק הנה המאמר חסידות דיום שני דר"ה הי' ממשיך באמירתו ונכנס בליל מוצאי יו"ט. והטעם -כדי להמשיך ההמשכות דארבעים ושמונה שעות דר"ה בעולם, אשר בכל הענינים יהי' נשמע (זיך הערין) ויאיר אור החסידות. ואני בהצעתי, אשר גם כאו"א ינהוג כן לחבר שעות דר"ה והתחלת מוצאי ר"ה בלימוד החסידות, ובשביל אשר סללו לנו נשיאינו - יומשך גם לנו בכל ענינינו אור החסידות עד למטה מטה.המברך ומתברך

בכתיבה וחתימה טובה,

ליל שבת קודש – שבת שובה – (צום גדלי' נדחה)

בין ר"ה ליום כיפור ישנם שבעה ימים רצופים, כל שבעת ימי השבוע, כנגד שבעת ימי השבוע שבכל השנה כולה, שבהם נעשה התיקון והשלימות דשבעת ימי השבוע דשנה שעברה, וההכנה לשלימות העבודה דשבעת ימי השבוע דשנה החדשה, יום ראשון כנגד יום ראשון וכו' ושבת שובה כנגד כל השבתות.

תפלת ערבית:

- 1. מתחילין מ"מזמור לדוד".
- לזכור לומר בתפילת העמידה ההוספות של עשרת ימי תשובה (זכרנו לחיים, מי כמוך, המלך הקדוש, וכתוב, ובספר חיים, עושה השלום). שכח - ראה להלן בעשי"ת.
 - .3 בברכת מגן אבות צריך לומר "המלך הקדוש".
- האיחול במוצאי ראש השנה הוא : "א גוט יאר". במשך עשרת ימי תשובה: "גמר חתימה טובה".

יום השני של ראש השנה – ערב שבת קודש

- הבריאים ביותר לא אוכלים לפני התקיעות (ולכאו' זה <u>לא</u> כולל נשים, ובפרט שהרבה פעמים הן צריכות לחכות עד אחרי התפלה לשמוע התקיעות).
 - אחרי תפלת שחרית וקריאת התורה תוקעים בשופר.
 - בסוף תפילת מוסף ־ ברכת כהנים.
- כשתוקעין עבור אשה (או עבור מישהו שלא שמע התקיעות), והתוקע כבר יצא ידי תקיעות, תברך האשה (או השומע).

הקידוש והסעודה

- הנוסח של הקידוש הוא: תקעו וגו'.
 - טובלים את ה"המוציא" כאתמול.
- בברכת המזון מוסיפים: 1. יעלה ויבא. 2. הרחמן של יו"ט. 3. הרחמן של ר"ה.
 - שכח "יעלה ויבא" בברכת המזון:
- אם עדיין לא התחיל ברכת הטוב והמטיב, אומר "ברוך...אשר נתן ימים טובים...את יום הזכרון".
- 2. אם אמר "ברוך" של ברכת הטוב והמטיב <u>אינו חוזר</u> לראש ברכת המזון.

במשך היום

- הולכים לזכות יהודים ב"מבצע שופר".
- לזכור אודות שנים מקרא ואחד תרגום.

ההכנות לשבת שובה

(מי שהניח עירוב תבשילין) מבשל ומכין כל הדברים לשבת בעוד היום גדול, דהיינו שיש מספיק זמן לאכול את הדברים עוד לפני כניסת השבת. ולכן, להתארגן באופן שגם הטשאלנט יהי' מבושל ומוכן זמן מה לפני כניסת השבת.

מנחה

במנחה אין אומרים הודו אבל אומרים פתח אליהו וידיד נפש. ואין אומרים אבינו מלכנו.

הדלקת הנרות

הדלקת הנרות היא 18 דקות לפני השקיעה כמו כל ערב שבת (בנ.י. 7:02).

- ההדלקה היא מאש הדולקת.
- מברכים רק ברכה אחת: להדליק נר של שבת קודש.
- אלה שאוכלות אצל אחרים לא לשכוח להדליק הנרות בבית (18 דקות לפני השקיעה) או ללכת למארחים לפני כניסת השבת

סעודה

המנהג הוא לצרף את החלה של העירוב תבשילין בתור לחם משנה אבל לא לאכלה עד למחר.

יום השבת קודש – שבת שובה – ג' תשרי (צום גדלי' נדחה)

התפלה

כמו בכל שבת קודש - אבל לזכור לומר שיר המעלות לפני ישתבח, ובתפילת העמידה (ובמוסף ובמנחה) ההוספות של עשרת ימי תשובה (זכרנו לחיים, מי כמוך, המלך הקדוש, וכתוב, ובספר חיים, עושה השלום). שכח - ראה להלן בעשי"ת.

בסעודה:

- המנהג הוא להניח את החלה של העירוב תבשילין בתור לחם משנה. יש כאלה שמשאירים אותה לסעודה שלישית.
 - אוכלים את התבשיל של ה"עירוב תבשילין".
 - [בסעודה שלישית אוכלים את חלת העירוב תבשילין].

מוצאי שבת

- בתפלת ערבית של מוצאי שבת: לזכור לומר זכרנו לחיים, מי כמוך, המלך הקדוש, המלך המשפט, וכתוב, ובספר חיים, עושה השלום. [טעה או שכח משהו, ראה להלן בעשי"ת]
 - ."ואתה קדוש". אומרים "ויהי נועם" ו
 - הבדלה כרגיל, ואומרים ויתן לך.
 - מוצאי ש"ק 8:00.

יום ראשון, צום גדלי׳ נדחה – ד׳ תשרי

תענית

להוסיף סוף זמן ק"ש 9:39

- התענית מתחיל מעלות השחר
- . נשים (או מי שקשה להן התענית) שיתקשרו לרב בעוד מועד.

תפילת שחרית

- שיר המעלות: אחרי ישתבח מוסיפים "שיר המעלות".
- שמונה עשרה: בתפלת העמידה מוסיפים כל ההוספות של עשרת ימי תשובה.

- סליחות: אומרים סליחות באמצע תפלת שחרית (אחרי "מכל עוונותיו" לפני "אבינו מלכנו").
- אבינו מלכנו: אומרים אבינו מלכנו הארוך. אומרים "כתבנו" כמו בעשרת ימי תשובה [קוראים בתורה "ויחל"].

תפלת המנחה

- [קוראים בתורה "ויחל" עם ההפטרה]. המתענים אומרים **עננו.** (שכח לאומרו ונזכר אחרי שאמר "ה'" של ברוך אתה ה' שומע תפלה אומרו אחרי אלקי נצור לפני היהיו לרצון השני. אם עקר רגליו ' אינו חוזר התפילה).
 - אחרי תפלת העמידה אומרים תחנון ואבינו מלכנו הארוך.

עשרת ימי תשובה

- בתפלות שחרית: אחרי ישתבח מוסיפים "שיר המעלות".
- בתפילות שמונה עשרה מוסיפים: זכרנו לחיים, מי כמוך, המלך הקדוש, המלך המשפט, וכתוב, ובספר חיים, עושה השלום.

[שכח זכרנו, מי כמוך, וכתוב, ובספר ⁻ אם נזכר בתוך אותה הברכה לפני שסיימה אומר במקום שנזכר, אבל לאחר שאמר "ה" שבחתימה - אינו חוזר.

- אמר (או מסופק אם אמר): הא-ל הקדוש ונזכר תוך כדי דיבור אומר מיד המלך הקדוש.
- 2. אמר(או מסופק אם אמר): הא-ל הקדוש ונזכר אחר תוך כדי דיבור או התחיל כבר אתה חונן, חוזר לראש התפלה.
- 3. אמר: רק "הא-ל" ועדיין לא אמר "הקדוש" אפילו עבר כדי דיבור יכול לומר המלך הקדוש ואין צריך לחזור.
- .4 אמר "מלך אוהב" ונזכר תוך כדי דיבור, אומר המלך המשפט.
- 5. אמר "מלך אוהב" ונזכר אחר כדי דיבור או לגמרי שכח המלך המשפט, גומר תפלתו, וטוב שיתפלל עוד הפעם בתורת נדבה].
 - אומרים אבינו מלכנו הארוד כל יום בשחרית ובמנחה.
 - .7:44 התענית נגמר •

ו' תשרי –

יום הסתלקות הרבנית הצדקנית מרת חנה - האמא של הרבי. הרבי הי' נוהג להתוועד ביום זה.

- המשך יבוא

בברכת כתיבה וחתימה טובה ולשנה טובה ומתוקה, ושנזכה <u>תיכף ומיד</u> להתגלות מלכנו משיחנו.

לבקשת רבים, הננו בזה לפרסם את הזמנים ומספרי הטלפון שאפשר להתקשר ולשאול שאלות בהלכה. אצל הרבנים ומוצ"ים ודיינים הקשורים וחברים בבד"צ.

הרב אברהם אזדאבא

מרא דאתרא

משעה 9:30 בערב עד 11:30 בלילה • בטלפון 9:30 משעה

הרב אברהם יוסף הלוי הלר

מרא דאתרא

718-756-4632 בצהריים • בטלפון 2:00 לאחר

הרב יצחק רייטפארט

דיין ומו"צ הבד"צ 718-436-3341 בשעות הבוקר • בטלפון

הרב שלמה יהודה הלוי סגל

דיין ומו"צ הבד"צ 718-360-7110 עד 9:00 בלילה • בטלפון 6:00

MOTZOEI SHABBOS SHUVA:

- In Maariv remember to add , המלך הקדוש, מי כמוך, המלך המשפט, וכתוב, ובספר חיים, עושה השלום. (If one forgot, look further to)
- We say ויהי נועם and ואתה קדוש.
- Havdala is as usual and ויתן לך is recited.

ASERES YIMEI TESHUVAH:

- Shacharis: After שיר המעלות" we add "שיר המעלות".
- In Shemone Esrei add: לחיים, מי כמוך, המלך הקדוש, המלך המשפט, מי כמוך, המלך הקדוש, המלו מורוב, ובספר חיים, זכרנו עושה השלום
- If one forgot "זכרנו" or "מי כמוך" or "ובספר" and remembers in middle of the bracha in which it is said, the addition is then said. However, if Hashem's Name (of ברוך) was said, one does not go back.
- If one said (or is not sure if he said) הא-ל הקדוש and immediately remembered, he should say המלך הקדוש.
- If one said (or is not sure if he said) הא-ל הקדוש and remembered a little bit after, or already began to say אתה חונן, he returns to the beginning of Shemone Esrei.
- If one said "הא-ל" and did not yet say "הקדוש" one can correct himself.
- If one is unsure if he said המלך הקדוש he should return to the beginning.
- If one said "מלך אוהב" and immediately remembered

- -he should say המלך המשפט.
- If one said "מלך אוהב" and remembered a little later, or forgot totally, he finishes the Shmonei Esrei. However, it is best if he repeats Shemone Esrei as a תדבה תפלת.
- * The full Avinu Malkeinu is said each day of Aseres Yemei Teshuvah during Shacharis and Mincha.

SUNDAY - TZOM GEDALIAH:

- Selichos are said in middle of Shacharis, (after Tachanun) before Avinu Malkeinu.
- In Avinu Malkeinu we say "כתבנו" as in all of the Aseres Yemei Teshuva.
- In Mincha, those who are fasting add עננו. (If one forgot and remembered before saying Hashem's Name in the bracha of שומע תפלה, should say it after אלקי נצור before the second יהיו לרצון.).

TUESDAY - VAV TISHREI:

Yahrtzeit of Rebbetzin Chana, the mother of the Rebbe. The Rebbe would farbreng on this day.

- To Be Continued

Wishing everyone a Ksiva Vachasima Tova, Leshana Tova Umesuka and may we merit to hear the Shofar Gadol this year!

Office Hours for the Rabbonim: 390 Kingston Ave | 718 604 8000 Ext 1

Rabbi Avrohom Osdoba שליט"א Mara Daasro

Office: Monday - Thursday

In the mornings 10:00 AM to 12:00 noon

In the evenings from 9:30PM to 11:30 PM by home telephone

Friday after 2:00 PM

Home Telephone: 718 771-8737

Rabbi Shlomo Y. Halavi Segal שליט"א Dayan & More Tzedek

Office: Sunday - Thursday

in the mornings 8:30 AM to 10:00AM

In the afternoon from 2:00PM to 4:00 PM

In the evenings 9:00PM to 11:00 PM

Home Tel: 718 360-7110

- 1. If one has not begun the bracha of הטוב והמטיב, then say " ברוך...אשר נתן ימים טובים.. ויום הזכרון...
- 2. If one already said "ברוך" of הטוב והמטיב, then one returns to the beginning of Birchas Hamazon.

FRIDAY - THE SECOND DAY OF ROSH HASHANA:

- Those in good health should not eat before hearing the Shofar. (This generally would exclude women, especially since they may have to wait until after davening to hear the Shofar)
- After Shacharis and Torah reading, the Shofar is blown.
- At the end of Musaf is Birchas Cohanim.
- If someone is blowing Shofar for a man or woman, and he himself has already heard Shofar, the man or the woman should say the Bracha.

KIDUSH AND THE MEAL

- Kiddush: 'תקעו וגו
- The Challah should be dipped in honey.
- In Birchas Hamazon we add "Yaale vayavo" "Horachamon" of Yomtov and Rosh Hashono.
- If one forgot to say יעלה ויבא:
- 1. If one has not begun the bracha of הטוב והמטיב, then say " ברוך... ויום הזכרון... ויום הזכרון... ברוך... אשר נתן ימים טובים... ויום הזכרון...
- 2. If one already said "ברוך of הטוב והמטיב, then one does <u>not</u> need to return to the beginning of Birchas Hamazon.

DURING THE DAY

- We again go on "Mivtza Shofar" like yesterday.
- Remember Shnayim Mikro V'echod Targum (for Shabos Haazinu).

PREPARATIONS FOR SHABBOS:

Anyone who made an Eruv Tavshilin – should prepare any cooking that needs to be done for Shabbos early on in the day – so that there is enough time before Shabbos for the food to be fully cooked and ready to eat (including the cholent.)

MINCHA

In Mincha, ודוה is not said but פתח אליהו and ידיד נפש are. אבינו is not said.

CANDLE LIGHTING:

- Candles should be lit 18 minutes before Shkiah sunset (NY: ??? Brussels: 19:07)
- Fire should be taken from an existing flame.
- Only one Bracha is said להדליק נר של שבת קודש
- Those that are not eating at home should not forget to light candles at home before, at the proper time, or should go to their hosts and light there 18 minutes before Shkiah.

When Yom Tov would fall out like this year (where Rosh Hashono ends on Friday evening), the Rebbe would Farbreng after Mincha (and sometimes even wash for Challoh). They would say Lechaim until before Shkiah, or perform "Pores Mapo" (stop for Kidush). They would sing the niggunim of all the Rabbeim; The Rebbe would say several sichos and a Maamor; אונה של ברכה would be distributed the next day, after the Farbrengen of Shabbos afternoon or the Farbrengen of Motzoei shabbos.

FRIDAY NIGHT - SHABBOS SHUVAH;

Between Rosh Hashana and Yom Kippur there are seven consecutive days, including one of each of the days of the week. These days should be used for rectifying and completing the avodah that was done in the past year, and as a preparation for the avodah that will be done in the coming new year. Sunday corresponds to all the Sundays of the year, etc., and Shabbos Shuva corresponds to all the Shabbasos of the year.

- Kabolas Shabbos and Maariv: we begin from מזמור לדוד
- In Maariv remember to say: זכרנו לחיים, מי כמוך, המלך הקדוש,
- וכתוב, ובספר חיים, עושה השלום. (If one forgot, look further to (עשי"ת)
- In מגן אבות we say המלך הקדוש.
- We greet each other with: א גוט יאר . During עשרת ימי תשובה we say גוט המר חתימה טובה.
- It is a minhag to use the Challah of the Eiruv Tavshilin as but not to eat it (until tomorrow).

SHABBOS SHUVA;

- Davening is like regular Shabbos but do not forget the additions of Aseres Yemei Tshuva.
- During the meal, it is a minhag to use the Challah from the Eiruv Tavshilin as לחם משנה [some eat it at סעודה שלישית].
 The fish/meat from the Eiruv Tavshilin should be *

neighbor so that all the women can light candles before beginning the meal.

- The pomegranate is placed on the table before Kiddush, so one can have it in mind when saying the bracha of "שהחיים" in Kidush.
- The Challah is dipped in honey. [Salt should also be placed on the table. It is said that the Rebbe would eat the first piece of Challah with honey and then dip an additional piece in salt.]
- After eating Challah, apple is cut and dipped in honey and we say the bracha בורא פרי העץ (having in mind that this bracha will not suffice also for dessert) and then recite the "יהי רצון וכו" and the apple is eaten.
- After this, the pomegranate is eaten. During the meal the head of the fish and carrots are eaten as well.
- In Birchas Hamazon we add "Yaale vayavo" and "Horachamon" of Yomtov and of Rosh Hashana.
- If one forgot to say יעלה ויבא:
- If one has not begun the bracha of הטוב והמטיב, then say "
 ...ויום הזכרון". as printed in the siddur.
- If one already said "ברוך" of הטוב והמטיב, then one returns to the beginning of Birchas Hamazon.

THURSDAY - THE FIRST DAY OF ROSH HASHANA:

- Only those in good health should not eat before hearing the Shofar. (This generally would exclude women, especially since they may have to wait until after davening to hear the Shofar)
- After Shacharis and Krias Hatorah, the Shofar is blown.
- If possible, arrangements should be made to bring children to shul for Birchas Cohanim.
- If someone is blowing Shofar for a man or woman, and he himself has already heard Shofar, the man or the woman should say the Bracha.

KIDUSH AND THE MEAL

- Kiddush today is 'תקעו וגו.
- The Challah should be dipped as last night.
- In Birchas Hamazon we add "Yaale veyavo" "Horachamon" of Yomtov and Rosh Hashono.
- If one forgot to say יעלה ויבא:
- 1. If one has not begun the bracha of הטוב והמטיב, then say הטוב והמטיב as printed in the Siddur.
- 2. If one already said "הטוב והמטיב, then one does <u>not</u> need to go back to the beginning.

PREPARATIONS FOR THE NEXT DAY OR SHABBOS:

One is not allowed to prepare anything for the second day of Yom Tov nor for Shabbos during the first day of Yom Tov.

MINCHA

Korbonois, Ashrei, Uvo Lezion, Amida of Rosh Hashono, Ledovid Ori, Oleinu.

TASHLICH

After Mincha, before Shkiah (sundown) we go to Tashlich.

THE SECOND NIGHT OF ROSH HASHANAH:

- Women can begin preparing for the meal after Tzeis Hakochovim (nightfall) In NY: ??? Brussels: 20:07)
- Maariv is the same as yesterday

CANDLE LIGHTING

- The new fruit is placed on the table (or a new dress is worn) before lighting candles, and one should have it in mind when saying the Bracha of שהחיים. If the fruit (or the new dress) is not available, the Bracha is still said.
- There are those that light candles after the above time (NY: ???? Brussels: 20:07) and others that light before Kiddush.
- Light candles from a preexisting flame.
- The Brachos are the same as yesterday.
- Those that are not eating at home do not forget to light candles.

KIDUSH AND THE MEAL

- The new fruit is placed where it can be seen by those making Kiddush, so they can have it in mind when saying the bracha of שהחיינו. If the fruit is not present, the bracha is still said.
- After Kiddush the new fruit is eaten (and שהחיינו is not said). If one ate a כזית (as is the custom) a bracha achrona is said (on the fruit, but not on the wine.) Then we go to wash for Challah.
- * The Challah should be dipped as in the previous meals.
- In Birchas Hamazon we add "Yaale veyavo" "Horachamon" of Yomtov and Rosh Hashono.
- If one forgot to say יעלה ויבא:

not blown.

- A " is sent to the Rebbe.
- Additional Tzedaka is given specifically to assist those in need with the necessities for Yom Toy.
- Ensure that all items in the list above were bought.
- We do not cook the fish in vinegar. שו"ע הרב. (the custom is not to use any vinegar at all)
- Many have the custom to have round Challos for Rosh Hashono.
- Nuts are not eaten on Rosh Hashana.
- One should take upon himself an additional הידור.
- Arrange where the mother and children will hear Shofar tomorrow.

ERUV TAVSHILIN:

REMEMBER TO MAKE AN ERUV TAVSHILIN!

Take a whole matza or challah and a kazayis of a cooked item like fish or meat. Hand this to someone (older than Bar Mitzva) who is NOT a member of the household, and say the Nusach that is written in the siddur.

Put the Eiruv aside until Shabbos when it should be eaten (see below).

Reminder: The Eiruv Tavshilin is not only for cooking from Yom Tov to Shabbos, <u>but also for lighting candles on Friday evening</u>. Therefore, those who will not be eating at home on Shabbos, should light where they will be eating or should at least put up some water to cook for Shabbos to enable them to make an Eruv Tavshilin. If they are not putting up anything to cook but they are lighting candles at home (from a pre-existing flame), should make an Eruv Tavshilin without a Brocho,

THE FIRST EVENING OF ROSH HASHANA:

 Mincha is davened as usual. Being that it is the last Tefillah of the year, a Cheshbon Hanefesh should be made.

BEFORE LIGHTING YOMTOV CANDLES:

- 1. Light the long-lasting candle (if there is no gas fire lit), to last for two days (at least till right before Shabbos), and it should be put in a safe place.
- 2. Ensure that the "shabbos clocks" are set for three days.
- 3. If you are using a gas flame, ensure that it is lit.

Extra Tzedaka is given, for two .1 .days of Yom Tov and Shabbos

- Candles should be lit 18 minutes before sunset, just like every Erev Shabbos. However, if one missed the correct time they may light later from a pre-existing flame (preferably right before the meal).
- Two Brachos are said when lighting candles: 1. של יום הזכרון
 שהחיינו
- A man who is lighting candles does not recite "Shehecheyanu" now, he will do it later at Kidush.
- Those that are eating elsewhere should not forget to light candles.
- Every spare moment of both days of Yom Tov should be used for saying Tehillim.
- Those who usually smoke, refrain from doing so on Rosh Hashono.

MAARIV:

- 1. Some Tehillim is said before Maariv.
- 2. Davening begins with שיר המעלות
- 3. In the Amidah we add:
- זכרנו לחיים, מי כמוך, המלך הקדוש, וכתוב, ובספר חיים, עושה השלום.
- If one forgot זכרנו, מי כמוך, וכתוב, ובספר if he remembers before he says "ה" (of ברוך אתה ה' that concludes that Brocho) the additional phrases are then said. If one remembers after saying Hashem's name, one does not go back.
- If one said (or is not sure if he said) הא-ל הקדוש and immediately remembered-correctly say
- If one said (or is not sure if he said) הא-ל הקדוש and remembered a little bit after (after תוך כדי דיבור), or already began to say אתה בחרתנו, he returns to the beginning of the Amidah.
- If one said "הא-ל" and did not yet say "הקדוש" one can correct himself.
- If one said המלך אתה ה' המלך..." מוקדושים בכל יום יהללוך סלה ברוך אתה ה' המלך and forgot to say "לדור ודור וכו" one does not need to go back, and continues davening. (If one is unsure, he can continue davening).
- After Maariv we wish each other "לשנה טובה תכתב ותחתם"
 To women: לשנה טובה תכתבי ותחתמי.

KIDUSH AND MEAL:

* Before the meal begins, ensure that all women have lit candles. If there are not enough candles, do not rely on lighting after the meal, rather borrow candles from a

הרב יהודה קלמן מארלאוו ז"ל

הרב אברהם אזדאבא שליט"א הרב יוסף א. הלוי העלער שליט"א הרב אהרן יעקב שווי שליט"א הרב יצחק רייטפארט שליט"א - דיין הרב שלמה יהודה הלוי סגל שליט"א - דייז

בד"צ דק"ק שכונת קראון הייטס Beth Din of Crown Heights

Beth Din Address: 788 Eastern Parkway • Room 210 • Brooklyn, NY 11213 Mailing Address: 390-A Kingston Avenue • Brooklyn, NY 11225 Tel. (718) 604.8000 • Fax. (718) 221.0103

בס"ד. תחלת חודש תשרי תשע"ג

REMINDERS FOR THE YOM TOV OF ROSH HASHANA 5774

THINGS TO BUY (AND TAKE CARE OF) IN THE DAYS BEFORE ראש השנה:

- 1. Machzorim: For the whole family.
- 2. Honey (Enough for the entire month of Tishrei).
- 3. Sweet Apples (For the first night of Yom Tov).
- 4. Pomegranate Rimon (For the first night of Yom Tov).
- 5. Head of a Ram, Sheep, or Fish (For the first night of Yom Toy).
- 6. Carrots (Mehren--For the first night of Yom Tov).
- 7. A New Fruit (For the second night of Yom Tov).
- 8. Long-lasting candles: Those who do not have a gas flame lit over Yom Tov should light a long-lasting candle (like a yortzeit licht) to be able to light candles on the second night of Yom Tov (or the gas range) and Friday evening. However, those who have household help should light one even if there is a gas flame lit, for sometimes the maid turns off the flame.
- 9. 2-3 Yortzeit licht: for those who have the custom light a "Tshuva licht" for Shabos Shuva and a "Lebedike licht" (and a "Ner Neshama") for Yom Kippur,
- 10. Neironim: If one uses glass holders for candles that must be cleaned in between each use, make sure there are enough to use for both days of Yom Tov and Shabbos.

- 11. Kittel: Ensure that one who needs, has a Kittel (for Yom Kippur).
- 12. Many have the custom to have Round Challos on Rosh Hashana.
- 13. Daled Minim (Lulav etc.): ensure that the father has arranged for the buying of the Daled Minim.
- 14. Give extra Tzedaka for those who do not have basic needs for Yom Toy (like Maos Chitim before Pesach)

FROM CHOF HAY ELUL THROUGH ROSH HASHONO:

The Frierdiker Rebbe recounted that the earlier Chasidim used to learn every day, from Chof Hay Elul until Rosh Hashana the portion in Bereishis that discusses the creation that corresponds to that day. On Chof hay until יום on chof vov till יום שני etc.

WEDNESDAY - EREV ROSH HASHANA (BIRTHDAY OF THE TZEMACH TZEDEK):

- One should remember that Selichos in the morning are longer than usual, and Hatoras Nedorim (which is performed after Shacharis) can take at least half an hour.
- After Selichos, Tachanun is not said and the Shofar is